

Studia Generalia 2009

TAITEIDEN KOHTAAMINEN

Helsingin yliopisto 5.3.2009, Päärakennus, sali I (Fabianinkatu 33, 2. kerros), klo 17.00–19.00

TAITEISTUMINEN

Taiteen maisteri Minna Haveri
Nykykansantaide; ITE-taide

Ammattitaiteilijana toimiminen edellyttää taidemaailman intressien, suuntausten ja arvojen sisäistämistä sekä niiden mukaisen identiteetin luomista. Taiteilijuus voi kuitenkin olla persoonaa määrittävä tekijä ja keskeinen elämän sisältö myös taidemaailman ulkopuolella toimivalle itseoppineelle taiteilijalle. Maassamme on suuri joukko ITE-taiteilijoiksi kutsuttuja nykykansantaiteilijoita, joiden jokapäiväinen elämä ja elinympäristö toimivat kuvataiteellisen itseilmaisun näyttämönä.

Nykykansantaide on uusavuttomuuden vastakohta. Se on arjen kekseliäisyyden ilmaisullinen ja taiteellinen varioituma. Nykykansantaiteen juuret ovat maaseutukulttuurissa, jossa arvostetaan kädentaitoja, säästäväisyyttä ja omavaraisuutta. Sen aiheet usein kumpuavat tekijöidensä omasta kokemusmaailmasta, lähiympäristöstä ja eletystä elämästä. Nykykansantaiteen tekniikoille on tyypillistä, että ne tutkivat ja testaavat työtapojen ja käytettävien materiaalien rajoja ja mahdollisuuksia. Taideilmaisuuksiin tarvittavat materiaalit löytyvät taiteilijan elinpiiristä, kuten jätte- ja luonnonmateriaalit, tai ovat muutoin suhteellisen helposti hankittavia ja edullisia, kuten puu sekä rautakauppa- ja kierrätysmateriaalit. Kokeilu ja käytäntö ovat paljastaneet nykykansantaiteilijoille heidän materiaalinsa salat. Käytetyt tekniikat ovat yrityksen ja erehdyksen kautta hioutuneita työtapoja, joista tekijät ovat syystäkin ylpeitä.

Nykykansantaide on itseoppineiden taiteilijoiden itselähtöistä taidetta. Tämä tarkoittaa, että nykykansantaiteilijat eivät ole saaneet koulutusta taiteen tekemiseen vaan he toteuttavat teoksiaan omaehtoisesti ja omien ilmaisupäämääriensä ohjaamina. Esityksessäni esittelen nykykansantaiteelle tyypillisiä taidetekniikkoja ja pohdin itseoppineisuuden olemusta. Onko itseoppinut sama kuin kouluttamaton? Entä mikä tekee itseoppineesta taiteilijasta ITE-taiteilijan?

Suora lähetys ja videotallenteet internetissä, osoitteessa <http://video.helsinki.fi/studia/>.
Luentojen lyhennelmät ja luentosarjan ohjelma löytyy osoitteesta www.helsinki.fi/vst.
Luentosarjan luennot julkaistaan kirjana Vapaan sivistystyön toimikunnan julkaisusarjassa.
Tilaukset: (09) 191 58063 (toimisto), vst@helsinki.fi tai www-sivuilla www.helsinki.fi/vst.